

Пріоритетні трансформаційні проєкти вугільних громад Волинської області

CEE

Bankwatch
Network

екодія

Вугільні громади Волинської області активно рухаються шляхом справедливої трансформації. Вже в березні 2025 році було прийнято План дій зі справедливої трансформації Волинського вугільного мікрорегіону, який поширюється на Нововолинську, Поромівську та Литовезьку громади. У цих громадах уже втілена низка проєктів, однак значна частина роботи залишається попереду.

Наведені нижче проєкти потребують подальшої експертної, технічної та/або фінансової підтримки. Перелік пріоритетних проєктів визначався цільовими громадами, серед них були відібрано по одному найбільш зрілому проєкту від кожної:

- Green Energy Complex: Екомодернізація спортивно-оздоровчого комплексу «Шахтар» — кліматична адаптація для сталого розвитку.
- Опалення Заболотцівського ліцею із використанням біомаси аграрного походження
- Встановлення дахової сонячної електростанції потужністю 15 кВт у Поромівському ліцеї

Green Energy Complex: Екомодернізація спортивно-оздоровчого комплексу «Шахтар» — кліматична адаптація для сталого розвитку.

Регіон: Волинська область, Нововолинська громада, м. Нововолинськ

Вартість: 500 000 євро (фінансується GIZ). Необхідна вартість дофінансування проєкту 260 000 євро.

На якому етапі знаходиться проєкт: розроблена проєктно-кошторисна документація на термомодернізацію та внутрішнє облаштування простору комплексу. Очікується часткове фінансування проєкту за програмою EU4Climate Resilience. Відбувається пошук додаткового фінансування.

Напрямок: термомодернізація, адаптація до зміни клімату, підвищення обізнаності, безперебійне енергопостачання, перехід на відновлювані джерела енергії, інклюзивність громадських просторів.

Фото: СОК «Шахтар». Джерело: Нововолинська міська рада

Опис проєкту:

Спортивно-оздоровчий комплекс «Шахтар» є основним соціальним і рекреаційним осередком Нововолинської міської територіальної громади. Щороку його відвідують близько 8 220 осіб. Проте об'єкт не зазнавав істотної реконструкції з 1965 року, має проблеми з теплоізоляцією, вентиляцією та енергоефективністю, що призводить до понаднормового споживання енергії на рівні 88,68 МВт-год щороку. Це спричиняє дискомфорт для користувачів, зношення та руйнування конструкцій на об'єкті, а також призводить до зростання експлуатаційних витрат.

Для подолання цих викликів передбачено модернізацію та реновацію будівлі:

- термомодернізація,
- впровадження рішень з безбар'єрності та оновлення внутрішніх просторів,
- впровадження рішень з адаптації до зміни клімату (озеленення комплексу та навколишньої території),
- масштабування спортивних активностей з проведенням регіональних заходів в Нововолинську,
- забезпечення комплексу безперебійним доступом до енергоресурсів.

Протягом 2025 року громаді вдалося залучити грантові кошти за програмою EU4Climate Resilience в сумі 500 тис. євро від GlZ на термомодернізацію будівлі та впровадження заходів з адаптації до зміни клімату у партнерстві з ГО «Екодія».

Утім, ці кошти допоможуть втілити проєкт лише частково. Незакритою залишається потреба в забезпеченні комплексу безперебійними джерелами енергопостачання (СЕС загальною потужністю 30 кВт) та облаштування внутрішніх просторів під потреби людей з інвалідністю, що неможливо реалізувати в межах програми EU4Climate Resilience.

Саме повний комплекс заходів дозволить зробити будівлю енергонезалежною та зручною у користуванні для різних груп населення. Цей комплекс також слугуватиме прикладом та джерелом інформації для населення та представників інших громадських просторів у громаді та за її межами про можливі рішення для зменшення викидів парникових газів та адаптації до зміни клімату. Крім того, об'єкт потенційно у майбутньому міг би стати активним споживачем.

Даний проєкт відповідає пріоритетам справедливої трансформації, зокрема й пріоритетам Державної цільової програми справедливої трансформації вугільних регіонів України до 2030 року. Крім того, у Плані дій зі справедливої трансформації Волинського вугільного мікрорегіону, проєкт підпадає під частину «Комплексна термомодернізація об'єктів комунальної власності громад Волинського вугільного мікрорегіону».

Опалення Заболотцівського ліцею із використанням біомаси аграрного походження

Регіон: Волинська область, Литовезька громада, с. Заболотці

Вартість: від 16 000 до 72 000 євро залежно від обраного технічного рішення.

На якому етапі знаходиться проєкт: розроблене техніко-економічне обґрунтування ([за посиланням](#)), відбувається пошук фінансування та партнерів

Напрямок: декарбонізація системи теплопостачання, перехід на відновлювані джерела енергії, біоенергетичні рішення, використання місцевих ресурсів

Опис проєкту: Литовезька громада вбачає потребу у заміні газового котла, що опалює ліцей у селі Заболотці. Проєкт пропонує використання котла із застосуванням біомаси аграрного походження. Передбачено, що джерелом такої біомаси мають бути відходи від місцевих об'єктів сільського господарства, які наразі неналежно утилізують біомасу або узагалі цього не роблять.

Фото: Заболотцівський ліцей. Джерело: Литовезька об'єднана територіальна громада

Такий підхід дозволить зменшити викиди парникових газів, сприятиме поступовій відмові від газу, і як наслідок - енергетичному переходу громади, а також сприятиме більшій циркулярності економіки громади. Крім того, проєкт може слугувати прикладом застосування альтернативних рішень та має потенціал для використання у навчанні як учнів ліцею, так і представників інших муніципальних закладів. Важливо вже зараз реалізовувати пілотні проєкти з переходу опалення громадських будівель на відновлювані джерела енергії. Цей проєкт потенційно може стати джерелом натхнення за умови належного втілення та комунікації.

Даний проєкт не передбачений Планом дій зі справедливої трансформації Волинського вугільного мікрорегіону, адже наразі цей документ не включає комплексних дій для переходу опалення на відновлювані джерела енергії, ймовірно через короткостроковість дії плану. Проте цей проєкт відповідає пріоритетам Державної цільової програми справедливої трансформації вугільних регіонів України до 2030 року, а саме пріоритету «модернізація, підвищення ефективності, адаптивності та декарбонізації систем централізованого теплопостачання...».

Встановлення дахової сонячної електростанції потужністю 15 кВт у Поромівському ліцеї

Регіон: Волинська область, Поромівська громада, с. Поромів

Вартість: орієнтовно 8 300 євро

На якому етапі знаходиться проєкт: наявна попередня оцінка сонячного потенціалу (поміж інших об'єктів громади, [за посиланням](#)), відбувається пошук фінансування

Напрямок: перехід на відновлювані джерела енергії

Опис проєкту:

Проєкт передбачає облаштування сонячної електростанції (СЕС) на даху Поромівського ліцею з встановленою потужністю фотоелектричних модулів 15 кВт та інвертором на 12 кВт. Така конфігурація є оптимальною відповідно до [графічного моделювання](#), враховуючи реальні показники споживання електроенергії ліцеєм у 2023–2024 роках. За рік ця СЕС зможе генерувати приблизно 16 350 кВт*год електроенергії, що забезпечить 55–65% потреб закладу та дозволить щороку економити до 88 200 грн.

Це сприятиме зменшенню навантаження на бюджет громади та зниженню викидів CO₂, а також поширенню інформації про відновлювані джерела енергії та загалом енергетичному переходу в громаді.

Наразі для реалізації проєкту необхідна підтримка донорів та/або співфінансування з боку держави чи громади. У перспективі за наявності додаткового фінансування та за умови встановлення додаткового обладнання, можливе збільшення потужності СЕС до 113 кВт. Потенційно цей об'єкт міг би отримати статус активного споживача за умови наявності надлишкової потужності.

Даний проєкт відповідає пріоритетам справедливої трансформації, зокрема й пріоритетам Державної цільової програми справедливої трансформації вугільних регіонів України до 2030 року, а саме у пріоритеті «забезпечення енергетичної стійкості вугільних територіальних громад та регіонів шляхом сприяння розвитку розподіленої генерації електричної енергії з відновлюваних джерел...».

За деталями звертайтеся, будь ласка, за наступними контактами

Нововолинська громада:

Голова громади Борис Карпус, karpusb@gmail.com,
+380972551999

Відділ проєктної діяльності та інвестицій,
invest@nov-rada.gov.ua

Литовезька громада:

Голова громади Олена Касянчук, lytov-rada@ukr.net,
+380970359580

Поромівська громада:

Голова громади Олег Савчук, porom-rada@ukr.net,
+380966027933

Із загальними питаннями:

Анастасія Бушовська, експертка з енергетичної політики ГО
«Екодія», ab@ecoaction.org.ua

**Співфінансується
Європейським Союзом**

Співфінансується Європейським Союзом. Погляди та думки, висловлені в цьому документі, належать виключно автору(ам) і не обов'язково відображають позицію Європейського Союзу або CINEA. Ані Європейський Союз, ані орган, що надає фінансування, не несуть за них відповідальності.

Дизайн: Gosia Zubowicz-Thull

ecoaction.org.ua
bankwatch.org
